

Motion till riksdagen 2025/26:1798

av **Magnus Jacobsson (KD)**

Översyn av va-lagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kräva påvisbar miljönytta innan man tvingar en enskild att byta anläggning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska vara teknikneutrala när de fattar beslut om åtgärder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa samma prestandakrav på offentliga anläggningar som för enskilda avlopp och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett förslag på strategi som leder till att de offentliga va-huvudmännen minskar sin miljöpåverkan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det behövs en omfattande översyn av miljöbalken samt va-lagen (lagen [2006:412] om allmänna vattentjänster). Idag kan kommuner ställa extremt hårda krav på enskilda avlopp och tvinga fram tunga investeringar utan att det är klarlagt att investeringen som den enskilde har tvingats att genomföra leder till en förbättrad miljö. Samtidigt har allt fler pressats in i de kommunala reningssystemen vilket tyvärr riskerar att försämra miljön.

Många av de kommunala va-systemen är gamla och har problem med att klara de volymer som man tar emot. Vid dåligt väder sker det även att va-huvudmännen ”breddar” anläggningen vilket innebär att man släpper ut orenat avloppsvatten direkt i ett mottagande vatten. Det ställs således hårdare krav på den enskilda än på de offentliga huvudmännen, vilket blir problematiskt ur både ett moraliskt och ett ekologiskt perspektiv.

Va-lagen bör ses över så att det blir tydligare att det måste uppstå en miljönytta innan man tvingar en enskild att byta anläggning. Lagen bör också vara tydlig med att kommuner skall vara teknikneutrala när de fattar beslut om åtgärder. Lagstiftningen måste också vara tydlig med att vi ställer samma krav på de offentliga anläggningarna som vi ställer på de enskilda avloppen.

Utöver detta behöver också en strategi tas fram för hur de kommunala va-anläggningarna kan minska de förluster som finns av rent vatten i ledningssystemet samt att man tar till sig ny teknik för att minska anläggningarnas miljöpåverkan. Idag genomför alla större industrier förändringar som syftar till att anläggningarna ska bli mer klimatneutrala. Denna utveckling måste också ske inom den offentliga sektorn. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett förslag på en strategi som leder till att de offentliga va-huvudmännen minskar sin miljöpåverkan.

Magnus Jacobsson (KD)